

ผลกระทบของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่
ที่มีต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Effects of Modern Government Procurement and Supply Management on
Practice Efficiency of Supply Administrative Staffs in Mahasarakham University

ปวีริศา แสงคำ* และธกานต์ ชาติวังศ์²
Pawarisa Saengkham* and Tkan Chatiwong²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบผลกระทบของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 117 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ด้านความคุ้มค่า และด้านการตรวจสอบได้ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม ดังนั้นสรุปได้ว่า การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของหน่วยงานทุกแห่ง เพราะมีบทบาทและความสำคัญ ในการช่วยสร้างคุณภาพการทำงานของผู้ปฏิบัติงานทางด้านพัสดุในเชิงบวก ทั้งนี้เพราะพัสดุเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและประสิทธิภาพการปฏิบัติในองค์กรถือเป็นหัวใจสำคัญของการนำองค์กร ไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงาน องค์กรใดที่มีการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรทางด้านพัสดุให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางด้านพัสดุอย่างต่อเนื่อง ย่อมจะส่งผลที่ดีต่อตัวองค์กรและตัวของผู้ปฏิบัติงานทางด้านพัสดุ ให้สามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ถูกต้องตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ

คำสำคัญ: การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

* นักวิชาการพัสดุ คณะการบริหารและจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Supply Analyst, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

² อาจารย์ คณะการบริหารและจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² Lecturer, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

This study aimed to examine the effects of modern government procurement and supply management on practice efficiency of supply administrative staffs in Mahasarakham University. Data were obtained from 117 supply administrative staffs at Mahasarakham University by uses a questionnaire. For analyzing, mean, standard deviation, multiple correlation analysis and multiple regressions analysis were used as the statistics methods. The finding indicated that the modern government procurement and supply management pertained to worthiness and accountability had a positively relationship with practice efficiency of supply administrative staffs in Mahasarakham University. It can conclude that modern government procurement and supply management significantly affected to the operations of every department. The supply is a crucial tool to increase effectiveness and efficiency in the organizations. Thus, the organizations should support and encourage their supply administrative staffs to continuously improve knowledge of practice efficiency. This would have a positive effect on the organizations and the supply administrative staffs to be able to accurate and better work quality in accordance to rules and regulations.

Keywords: Modern Government Procurement and Supply Management, Practice Efficiency

1. บทนำ

สืบเนื่องจากกรณีปัญหาที่กลาง กระทรวงการคลัง ได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ให้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2560 ที่ผ่านมามีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ป้องกันปัญหาการทุจริต และเกิดความคุ้มค่าต่อภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐ จึงได้รับอิทธิพลสำคัญมาจากแนวคิดการบริหารจัดการงานพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งส่งผลทำให้หน่วยงานภาครัฐต้องเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน อาทิ ด้านระบบการบริหารงานขององค์กร ด้านระบบการบริหารงบประมาณ ด้านระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านบทบาทและหน้าที่ และด้านระบบการบริหารงานพัสดุ รวมถึงกฎ ระเบียบฯ และข้อบังคับต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความยุ่งยาก ซับซ้อน และมีพลวัตสูงอันเกิดจากอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ ดังนั้นกระทรวงการคลังฯ จึงกำหนดแนวคิดการบริหารจัดการพัสดุภาครัฐแนวใหม่ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิรูประบบราชการเพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ มีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลาง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด ส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญ ซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำการจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับสาธารณชนและก่อให้เกิดผลดีกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภายใต้ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติตั้งแต่การจัดทำและประกาศแผน

จัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุหรือแบบรูปรายการก่อสร้าง การจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง การกำหนดหลักเกณฑ์ การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ การดำเนินการซื้อหรือจ้างและวิธีการจัดทำรายงานผลการพิจารณา การอนุมัติสั่งซื้อสั่งจ้าง การทำสัญญา การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ โดยแต่ละขั้นตอนจะต้องดำเนินการในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง ผ่านระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) ตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนดอย่างเคร่งครัด รวมทั้งเมื่อสิ้นสุดกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ยังกำหนดให้มีการบันทึกรายงานผลการพิจารณา รายละเอียดเอกสารหลักฐาน และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบข้อมูล เมื่อมีการร้องขอ หากบุคลากรทางด้านพัสดุขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กฎกระทรวง และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง อาจส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้อง เพราะวิธีปฏิบัติเปลี่ยนแปลงจากระเบียบของหน่วยงานของรัฐที่เคยปฏิบัติตามมาก่อน ดังนั้นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้เกี่ยวข้อง จะต้องทำความเข้าใจในบริบทที่เปลี่ยนแปลงต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานถูกต้องตามกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดข้อผิดพลาดในการทำงาน รวมถึงการดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐอิเล็กทรอนิกส์จะต้องเป็นไปตามรูปแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด (กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2561 : 45)

การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ (Modern Government Procurement and Supply Management) ถือเป็นความสามารถแนวใหม่ของหน่วยงานภาครัฐที่ใช้ในการดำเนินงานด้านการบริหารงานพัสดุให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น สอดคล้องและเป็นไปตามหลักการที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการบริหารงานพัสดุ โดยมีการจัดซื้อจัดจ้างให้บรรลุผลสำเร็จ ได้ผลิตภัณฑ์และบริการที่ครบถ้วนก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานภาครัฐ ประหยัดเวลาใช้กำลังและทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และเกิดการสูญเปล่าน้อยที่สุด (กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2561 : 17) โดยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของหน่วยงานทุกแห่ง ทั้งนี้เพราะพัสดุเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การบริหารงานพัสดุจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ประหยัด ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันแล้ว การมีความพร้อมด้านวัสดุและครุภัณฑ์ จึงทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ หากองค์กรใดขาดหลักการบริหารงานพัสดุที่ดีแล้ว การทำงานย่อมจะเกิดความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลือง และจะทำให้องค์กรนั้นด้อยประสิทธิภาพ ประกอบกับงานพัสดุเป็นงานที่สนับสนุนแผนงานโครงการต่างๆ ซึ่งได้วางแผนไว้ โดยให้มีพัสดุพอใช้ตลอดเวลาทำงานและโครงการดำเนินไปได้ส่วนงานด้านอื่นๆ นั้น จะประสบผลสำเร็จไม่ได้หากไม่ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายพัสดุ (อิริวัฒน์ โยธาศรี, 2561 : 1) ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่มีองค์ประกอบหลักอยู่ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความคุ้มค่า (Worthiness) ด้านความโปร่งใส (Transparency) ด้านการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) และด้านการตรวจสอบได้ (Accountability) ทั้งนี้องค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้น จะเกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรและจะนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดความสำเร็จขององค์กรต่อไปอย่างต่อเนื่อง (กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2561 : 17)

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (Practice Efficiency) คือ ผลจากการปฏิบัติงานที่ครบถ้วน ถูกต้องตามกระบวนการที่วางไว้ โดยการนำที่บุคคลมีความรู้ ความสามารถและความเข้าใจที่จะปฏิบัติงานนั้นๆ ให้บรรลุผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ เพื่อส่งเสริมให้องค์กรมีความเจริญเติบโตและยั่งยืน และผลงานที่ได้ตรงตามมาตรฐาน มีความถูกต้องตรงตามวิธีการที่กำหนด ทันท่วงเวลา สามารถนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้ามาช่วยเพิ่มผลงาน

และลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยที่ใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่า สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ทุกฝ่าย และตัวชี้วัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสามารถที่จะพิจารณาได้จาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร และด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย ซึ่งในแต่ละองค์กรทั้งภาครัฐหรือเอกชน ถือว่าการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่สำคัญของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรต่างๆ ประสิทธิภาพการปฏิบัติในองค์กรถือเป็นหัวใจสำคัญของการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงาน องค์กรจะมีผลผลิตเป็นที่น่าพอใจทั้งด้านการผลิต การบริการมีความเจริญก้าวหน้าและสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าและข้าราชการ ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถขององค์กรเอง (สมใจ ลักษณะ, 2552 : 235) ดังนั้น หากองค์กรใดสามารถสรรหาข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และความคิดสร้างสรรค์ที่มีออกมาเพื่อการทำงานให้เกิดการยอมรับและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้ และสามารถดึงดูดผู้ที่มีความรู้ความสามารถให้อยู่ในองค์กรได้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ การบริหารงานขององค์กรจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบกับมีการบริหารบุคคลที่ดีด้วยจะส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการการปฏิรูประบบราชการ, 2561 : 2)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Mahasarakham University) เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐที่ได้รับการจัดอันดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสากล และเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และบริการวิชาการแก่สังคมที่มุ่งเน้นที่จะผลิตบัณฑิต มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต ที่มีคุณภาพภายใต้การจ้ดเรียนการสอนในหลักสูตรที่ทันสมัยตามเกณฑ์คุณภาพและมาตรฐานของชาติและสากล รวมทั้งเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก สร้างองค์ความรู้และพัฒนานวัตกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มหรือใช้ประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคม พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและยกระดับการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยตามหลักธรรมาภิบาล มหาวิทยาลัยฯ มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีมไปในทิศทางเดียวกัน มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีทั้งการเรียนการสอนและการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนแบบนิสิตเป็นศูนย์กลาง มีอัตลักษณ์ของตัวตนที่มาจากความซื่อสัตย์ และความซื่อตรงเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในหลายๆ ด้าน ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงได้กำหนดมาตรฐานบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เพื่อปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของมหาวิทยาลัยมหาสารคามได้อย่างมีคุณภาพ ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561 : เว็บไซต์)

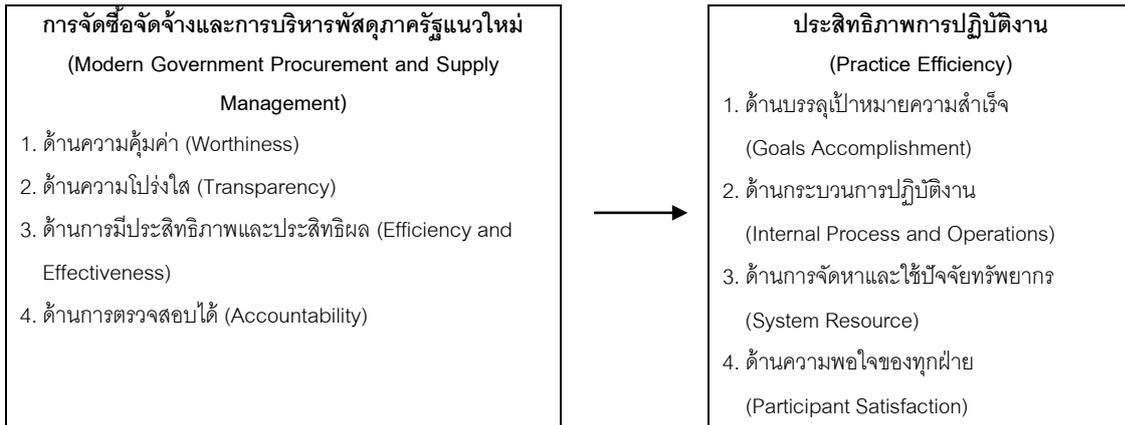
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาวิจัยผลกระทบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานหรือไม่อย่างไร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานพัสดุภาครัฐของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นข้อมูลในการพิจารณาและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางด้านพัสดุของหน่วยงาน และเป็นข้อมูลสำหรับบุคลากรในการที่จะนำความรู้ด้านการบริหารงานพัสดุภาครัฐแนวใหม่ไปยึดถือปฏิบัติเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านพัสดุให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางปฏิบัติให้การดำเนินงานด้านพัสดุขององค์กรสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนต่อไป

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

การศึกษาริชัยในครั้งนี้ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรตาม โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

รูปภาพประกอบ 1.

โมเดลของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ที่มีต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน

2.1 การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ (Modern Government Procurement and Supply Management) หมายถึง ความรู้ ความสามารถของหน่วยงานภาครัฐที่ใช้ในการดำเนินงานด้านการบริหารงานพัสดุให้มีประสิทธิภาพสูงสุดสอดคล้องและเป็นไปตามหลักการที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการบริหารงานพัสดุภาครัฐ โดยมีการจัดซื้อจัดจ้างให้บรรลุผลสำเร็จ ได้ผลิตภัณฑ์และบริการที่ครบถ้วนก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานภาครัฐประหยัดเวลาใช้กำลังและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุด และเกิดการสูญเปล่าน้อยที่สุด (กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2560 : 17) ประกอบด้วย

2.1.1 ด้านความคุ้มค่า (Worthiness) หมายถึง การดำเนินงานด้านจัดหาพัสดุและได้พัสดุที่ดี มีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองตรงตามวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสมใช้งานได้นาน คุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด มีระบบการกำกับดูแลและติดตามผลที่ดีและมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน

2.1.2 ด้านความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การดำเนินการจัดหาพัสดุและการบริหารพัสดุต้องกระทำอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน และสามารถกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมไม่กีดกัน มีการปฏิบัติต่อผู้เสนอราคาทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอมูลฐาน การดำเนินงานอย่างชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุทุกขั้นตอน

2.1.3 ด้านการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) หมายถึง การดำเนินงานด้านการบริหารงานพัสดุที่ดีต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องมีกรอบระยะเวลาในการดำเนินงานที่เหมาะสมและชัดเจน เสร็จทันตามระยะเวลาที่กำหนด มีตัวชี้วัดที่ชัดเจนในการประเมินผลและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

2.1.4 ด้านการตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง การดำเนินงานด้านการบริหารงานพัสดุที่ดี ถูกต้อง และครบถ้วน มีประสิทธิภาพ มีรายละเอียดวิธีการและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างและจัดเก็บข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบข้อมูลเมื่อมีการร้องขอ

2.2 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (Practice Efficiency) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ ความสามารถและความเข้าใจที่จะปฏิบัติงานนั้นๆ ให้บรรลุผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ และผลงานที่ได้ตรงตามมาตรฐาน มีความถูกต้องตรงตามวิธีการที่กำหนด ทันระยะเวลา สามารถนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้ามาช่วยเพิ่มผลงานและลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยที่ใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่า สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ทุกฝ่าย (สมใจ ลักษณะ, 2552 : 251) ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ (Goal Accomplishment) หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้และคุณภาพของงานที่ทำสำเร็จ มีความถูกต้องเรียบร้อยและสมบูรณ์ครบถ้วนทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

2.2.2 ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (Internal Process and Operation) หมายถึง การนำวิธีการหรือใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เหมาะสมมาช่วยในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายขององค์กร รวมถึงการทำงานที่มีความรวดเร็ว มีความเป็นปัจจุบัน และผลของงานสำเร็จทันเวลาที่กำหนดไว้โดยใช้เวลาน้อยที่สุด และคุ้มค่าสุด

2.2.3 ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร (System Resource) หมายถึง ความสามารถในการใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า เช่น ใช้ทุนน้อย ใช้คนน้อย ใช้พลังงานน้อย และใช้วัสดุอุปกรณ์น้อย สำหรับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติที่ได้กำหนด แต่ได้ผลงานตรงตามหรือมากกว่าเป้าหมายวางไว้

2.2.4 ด้านความพอใจของทุกฝ่าย (Participant Satisfaction) หมายถึง ความสำเร็จของผลการปฏิบัติงานที่บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยได้ปริมาณและคุณภาพตรงตามความต้องการ งานมีความเชื่อถือในข้อมูลถูกต้องต่อเหตุการณ์ และมีความถูกต้องของผลงาน สามารถนำมาซึ่งความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ โดยกลุ่มคนที่พิจารณา ได้แก่ ผู้บริหาร ข้าราชการเจ้าหน้าที่ ลูกจ้างทุกระดับในหน่วยงาน และประชาชนผู้มาใช้บริการ

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยผลกระทบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ดังสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานการวิจัย 1 : การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ด้านความคุ้มค่า มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

สมมติฐานการวิจัย 2 : การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ด้านความโปร่งใส มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

สมมติฐานการวิจัย 3 : การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ด้านการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

สมมติฐานการวิจัย 4 : การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ด้านการตรวจสอบได้ มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (Population Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 135 คน (กองคลังและพัสดุ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2560) ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 135 ชุด ซึ่งได้ตอบกลับมา จำนวน 117 ชุดและเป็นแบบสอบถามที่ถูกต้องครบถ้วนทั้งสิ้น คิดเป็นร้อยละ 86.66 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, D.A Kumar, V และ Day, G.S (2005) ได้นำเสนอว่า การส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับมาน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

3.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

3.2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 8 ข้อประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้ต่อเดือนที่ได้รับในปัจจุบัน ตำแหน่งการปฏิบัติงาน และหน่วยงานที่สังกัด

3.2.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ของบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 21 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความคุ้มค่า จำนวน 6 ข้อ ด้านความโปร่งใส จำนวน 7 ข้อ ด้านการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำนวน 5 ข้อ และด้านการตรวจสอบได้ จำนวน 3 ข้อ

3.2.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 21 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ จำนวน 6 ข้อ ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน จำนวน 5 ข้อ ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร จำนวน 5 ข้อ และด้านความพอใจของทุกฝ่าย จำนวน 5 ข้อ

3.3 คุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงโดย

3.3.1 นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะไปทดลองใช้ (Try – Out) กับบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 30 คนแรก และหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item – total Correlation ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.795 – 0.951 และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.788 – 0.923 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally, (1978) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกมีค่ามากกว่า 0.4 เป็นค่าที่ยอมรับได้

3.3.2 การหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Reliability) ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Crobach) ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.960 – 0.979 และประสิทธิภาพการปฏิบัติ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.958 – 0.970 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally, J.C. (1978) ได้นำเสนอว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่ามากกว่า 0.7 เป็นค่าที่ยอมรับได้

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดซื้อ

จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ Practice Efficiency} = \beta_0 + \beta_1 \text{Worthiness} + \beta_2 \text{Transparency} + \beta_3 \text{Efficiency And Effectiveness} + \beta_4 \text{Accountability} + \mathcal{E}$$

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่โดยรวมและเป็นรายด้านของบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความคุ้มค่า	4.48	0.52	มาก
2. ด้านความโปร่งใส	4.56	0.51	มากที่สุด
3. ด้านการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4.54	0.49	มากที่สุด
4. ด้านการตรวจสอบได้	4.52	0.54	มากที่สุด
โดยรวม	4.53	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า บุคลากรทางด้านพัสดุ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความโปร่งใส ($\bar{x} = 4.56$) ด้านการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ($\bar{x} = 4.54$) และด้านการตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 4.52$) และอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความคุ้มค่า ($\bar{x} = 4.48$)

ตาราง 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานโดยรวมและเป็นรายด้านของบุคลากรด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ	4.47	0.52	มาก
2. ด้านกระบวนการการปฏิบัติงาน	4.42	0.53	มาก
3. ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร	4.47	0.51	มาก
4. ด้านความพอใจของทุกฝ่าย	4.43	0.54	มาก
โดยรวม	4.45	0.50	มาก

จากตาราง 2 พบว่า บุคลากรทางด้านพัสดุมีความคิดเห็นด้วยกับการมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร ($\bar{x} = 4.47$) ด้านบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ($\bar{x} = 4.47$) และด้านความพอใจของทุกฝ่าย ($\bar{x} = 4.43$)

ตาราง 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ระหว่างการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตัวแปร	PTEF	MGW	MGT	MGE	MGA	VIFs
\bar{x}	4.45	4.48	4.56	4.43	4.52	
S.D	0.49	0.52	0.50	0.49	0.54	
PTEF	–	0.838*	0.830*	0.819*	0.825*	
MGW		–	0.855*	0.795*	0.800*	4.164
MGT			–	0.866*	0.824*	5.798
MGE				–	0.878*	6.059
MGA					–	5.030

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.819 – 0.838 จึงทำการทดสอบ Multicollinearity ปรากฏว่าค่า VIFs อยู่ระหว่าง 4.164 – 6.059 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity สอดคล้องกับ Black (2006) ได้เสนอว่าค่า VIFs ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามเป็นประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวมของบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่	ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม			
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	t	p-value
ค่าคงที่ (a)	0.349	0.208	1.676	0.096
ด้านความคุ้มค่า (MGW)	0.337	0.085	3.970	0.000*
ด้านความโปร่งใส (MGT)	0.178	0.103	1.720	0.088
ด้านการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล(MGE)	0.157	0.109	1.439	0.153
ด้านการตรวจสอบได้ (MGA)	0.236	0.090	2.614	0.010*

F = 102.637 p = 0.096 Adj R² = 0.778

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4 พบว่า 1) การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ด้านความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม เนื่องจากการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ถือเป็นความรู้ ความสามารถที่ใช้ในการดำเนินงานด้านการบริหารงานพัสดุให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อก่อให้เกิดความคุ้มค่า ในการดำเนินงานด้านจัดหาพัสดุและได้พัสดุที่ดี มีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองตรงตามวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงาน มีราคาที่เหมาะสม ใช้งานได้นานคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด มีระบบการกำกับดูแลและติดตาม

ผลที่ดีและมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามหลักการที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการควบคุมและดูแลพัสดุที่อยู่ในความครอบครองให้มีการใช้และการบริหารพัสดุที่เหมาะสม ได้ผลิตภัณฑ์และบริการที่ครบถ้วน ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานภาครัฐประหยัดเวลาใช้กำลังและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุด และเกิดการสูญเปล่าน้อยที่สุด คุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน ซึ่งรวมถึงการเก็บการบันทึก การเบิกจ่าย การยืม การตรวจสอบ การบำรุงรักษา และการจำหน่ายพัสดุ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด และสอดคล้องกับแนวคิดของ อธิวัฒน์ โยธาศรี (2561 : 1-2) กล่าวว่า ในการจัดหาพัสดุหรือการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ให้ส่วนราชการดำเนินการโดยเปิดเผย โปร่งใส และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมโดยพิจารณาถึงประโยชน์และผลเสียทางสังคมผลกระทบต่อประชาชน คุณภาพวัสดุประสงค์ที่จะใช้ราคาและประโยชน์ระยะยาวของส่วนราชการที่จะได้รับประกอบกันไปโดยจะต้องคำนึงถึงคุณภาพและการดูแลและการรักษาเป็นสำคัญให้เกิดความคุ้มค่าที่สุดเพื่อเกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน (Value for Money) ความโปร่งใส (Transparency) ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) และความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของงาน (Accountability) การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนผู้มีส่วนที่รับผิดชอบต้องมีการบันทึกหลักฐานในการดำเนินการตั้งแต่เริ่มกระบวนการจนได้พัสดุนั้นมาเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการ และรวมถึงการตรวจสอบการติดตามประเมินผลด้วย และสอดคล้องกับปวีศา แสงคำ (2560 : บทคัดย่อ) พบว่า ความรู้ด้านการบริหารงานพัสดุภาครัฐ ได้มีบทบาทและความสำคัญในการช่วยสร้างคุณภาพการทำงานของผู้ปฏิบัติงานทางด้านพัสดุในเชิงบวก ซึ่งองค์กรใดที่มีการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรทางด้านพัสดุ ให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางด้านพัสดุอย่างต่อเนื่อง ย่อมจะส่งผลที่ดีต่อองค์กรและตัวของผู้ปฏิบัติงานทางด้านพัสดุให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับเพราะการปฏิบัติงานทางด้านพัสดุนั้นจะต้องคำนึงถึงความถูกต้อง โปร่งใส และสามารถตรวจสอบ ดังนั้นหากบุคลากรที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารพัสดุภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดความต้องการพัสดุ การจัดหาพัสดุ การควบคุมพัสดุและการจำหน่ายพัสดุ จะต้องคำนึงถึงกฎ และระเบียบรองรับ เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านพัสดุมีคุณภาพด้านการทำงานที่เชื่อถือได้ ด้านงานที่สำเร็จทันเวลา และด้านผลงานที่ได้มาตรฐานต่อไป อีกทั้งบุคลากรด้านพัสดุยังต้องสามารถจัดหาพัสดุที่ดี มีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองตรงตามวัตถุประสงค์ในการใช้งาน มีราคาที่เหมาะสม ใช้งานได้นานคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด มีระบบการกำกับดูแลและติดตามผลที่ดีและมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประหยัดเวลาใช้กำลังและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุด และเกิดการสูญเปล่าน้อยที่สุด

2) การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ด้านการตรวจสอบได้ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม เนื่องจากการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ด้านการตรวจสอบได้ของการบริหารงานพัสดุ ถือเป็นความสามารถของหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินงานด้านการบริหารงานพัสดุที่ดี ถูกต้องและครบถ้วน มีประสิทธิภาพ มีรายละเอียดวิธีการและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง และจัดเก็บข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบข้อมูลเมื่อมีการร้องขอ ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามที่กรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง (2561 : 1) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลาง ให้มีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทุกแห่งทั่วประเทศ ได้นำกรอบการปฏิบัติงานนี้ไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญ ซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงานและมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดรวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบใน

การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ประกอบกับมาตรการอื่นๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ อันจะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสาธารณชนและก่อให้เกิดผลดีกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา บุญวรรณ (2556 : บทคัดย่อ) พบว่า กลยุทธ์การจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้าง ดังนั้น องค์กรควรให้ความสำคัญกับการพัฒนากลยุทธ์การจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งส่งเสริมให้องค์กรมีความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้การดำเนินการในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางหรือที่เรียกว่าระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) เป็นการบันทึกข้อมูล รายงานผลการพิจารณา มีรายละเอียด วิธีการและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างอย่างครบถ้วน เอกสารหลักฐานจะถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบข้อมูลเมื่อมีการร้องขอ

3) การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ด้านความโปร่งใส ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม เนื่องจากการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐของทุกหน่วยงานทั่วประเทศ ต้องดำเนินการภายใต้กรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยกรมบัญชีกลางฯ ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลาง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด ส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญ ซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นรวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล อันจะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสาธารณชนและก่อให้เกิดผลดีกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (2561 : 1) ดังนั้นการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ จึงต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใส โดยจะเห็นได้จากทุกหน่วยงานภาครัฐ ต้องดำเนินการทุกขั้นตอนผ่านระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) ซึ่งมีการเปิดเผยข้อมูลทุกขั้นตอนจนจบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างถือเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบให้เกิดความโปร่งใส เป็นต้น และการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ด้านการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐทุกแห่งจะต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ภายใต้กรอบของระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ที่กำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติตั้งแต่การวางแผน จัดทำและประกาศแผนจัดซื้อจัดจ้างไว้ล่วงหน้า มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ชัดเจนตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ซึ่งระยะเวลาต้องมีความเหมาะสม ชัดเจน เสร็จทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือหากไม่เป็นไปตามแผน ต้องมีการปรับแผนฯ ให้สอดคล้องกับการบริหารงานภายในองค์กร ทุกๆ กระบวนการของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ต้องมีเป็นมาตรฐานกลางเดียวกันทั่วประเทศ ตรงตามที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังกำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

5. สรุปผลการวิจัย

โดยสรุป การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ด้านความคุ้มค่า และด้านการตรวจสอบได้ มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางด้านพัสดุในมหาวิทยาลัย มหาสารคาม สามารถสรุปได้ว่า การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ มีความสำคัญต่อการดำเนินงาน ของหน่วยงานทุกแห่ง มีบทบาทและความสำคัญในการช่วยสร้างคุณภาพการทำงานของผู้ปฏิบัติงานทางด้านพัสดุในเชิงบวก ทั้งนี้เพราะพัสดุเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประสิทธิภาพการปฏิบัติในองค์กร ถือเป็นหัวใจสำคัญของการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงาน และองค์กรใดที่มีการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรทางด้านพัสดุให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางด้านพัสดุอย่างต่อเนื่อง ย่อมจะส่งผลที่ดีต่อตัวองค์กรและตัวของผู้ปฏิบัติงานทางด้านพัสดุ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

6. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1 องค์กรควรให้ความสำคัญกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เพราะการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของการบริหารงานหน่วยงานภาครัฐ และเป็นกลไกที่จะขับเคลื่อนกระบวนการต่างๆ ในองค์กรให้สามารถดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์

6.2 องค์กรควรมุ่งเน้นเพิ่มองค์ความรู้ในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ มีการจัดอบรมสัมมนาให้บุคลากรด้านพัสดุอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

6.3 บุคลากรทางด้านพัสดุควรมุ่งเน้นในกระบวนการจัดหาพัสดุอย่างเคร่งครัด และดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดตระหนักถึงปัญหา และการป้องกันปัญหาที่เกิดจากการจัดหาพัสดุ ด้วยการปฏิบัติตามวิธีปฏิบัติที่ได้มีการกำหนดให้ปฏิบัติอย่างระมัดระวังรอบคอบ

6.4 บุคลากรทางด้านพัสดุควรมุ่งเน้นศึกษาและทำความเข้าใจถึงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเคร่งครัด

7. ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.1 ควรมีการศึกษาวิจัยผลกระทบและความสัมพันธ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแนวใหม่ ที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางด้านพัสดุดังกล่าวอื่น ๆ เช่น สถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศไทย หรือองค์กรอื่นๆ เป็นต้น เพื่อจะได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

7.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น องค์กรแห่งความเป็นเลิศ, การกำกับดูแลที่ดีด้านพัสดุ, การควบคุมภายในที่ดีด้านพัสดุ เพื่อวัดประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐหรือไม่อย่างไร

7.3 ควรมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เช่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ตรงประเด็นยิ่งขึ้น

7.4 นอกจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่น เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth-Interview) และการสัมภาษณ์หรือสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดที่ตรงประเด็นและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง. (2561). พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ.
- กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง. (2561). ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ.
- กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง. (2561). การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ.
- ปวีศา แสงคำ. (2560) ผลกระทบของความรู้ด้านการบริหารงานพัสดุภาครัฐที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงาน ของบุคลากรทางด้านพัสดุมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กองประชาสัมพันธ์และกิจการต่างประเทศ. (2561) ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัย มหาสารคาม. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2561, จาก <http://www.web.msu.ac.th/msucont.php&paction>.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กองการเจ้าหน้าที่. (2561) หน้าที่การความรับผิดชอบ สืบค้น 2 กรกฎาคม 2561, จาก <https://pd.msu.ac.th/pd4/hr>.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กองคลังและพัสดุ. (2560) คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ 3539/2560 เรื่องแต่งตั้งหัวหน้าเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ ให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ. ลงวันที่ 21 กันยายน 2560. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการปฏิรูประบบราชการ. (2561) หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ. กรุงเทพฯ.
- สุกัญญา บุญวรรณ. (2556) ผลกระทบของกลยุทธ์การจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อประสิทธิภาพ การจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมใจ ลักษณะ. (2552) การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราช ภัฏสวนสุนันทา.
- อธิวัฒน์ โยอาศรี. (2561) สารานุกรมว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐสำหรับพัสดุนิว. กรุงเทพฯ : กรมชลประทาน. สืบค้น 2 กรกฎาคม 2561, จาก <<http://www.athiwat.com/>>.
- อธิวัฒน์ โยอาศรี. (2561) ความเสี่ยง ข้อควรระวังและเทคนิคการแก้ไขปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ภาครัฐ 2560. กรุงเทพฯ : กรมชลประทาน.
- Aaker, D.A., Kumar, V. & Day, G.S. (2005). *Marketing research*. New York : John Wiley & Son.
- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making 4th ed*. USA : John Wiley & Son.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory (2nd ed)*. New York : McGraw-Hill.